

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1203/06
08.06.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Dragiše Slijepčevića, predsednika veća, Ljiljane Ivković-Jovanović, Slobodana Spasića, Nadežde Radević i Vladimira Tamaša, članova veća, u parnici tužioca AA, čiji su punomoćnici AB i AV, protiv tužene Republike Srbije - MUP RS, koju zastupa Republički javni pravobranilac, Beograd, radi naknade neimovinske štete, odlučujući o reviziji tužioca, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Beogradu Gž.br. 1233/06 od 8.02.2006. godine, u sednici održanoj dana 8.06.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužioca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Beogradu Gž.br. 1233/06 od 8.02.2006. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Beogradu P. 6911/03 od 28.09.2005. godine stavom I izreke odbijen je tužbeni zahtev tužioca AA kojim je tražio da se obaveže tužena Republika Srbija da mu na ime naknade pretrpljene nematerijalne štete zbog pretrpljenog duševnog bola zbog povrede prava ličnosti, zbog protivpravnog lišenja slobode plati 650.000,00 dinara i za pretrpljeni strah iznos od 205.000,00 dinara, kao neosnovan. Stavom II izreke obavezana je tužena da tužiocu na ime pretrpljenog duševnog bola zbog umanjenja životne aktivnosti plati 230.000,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 28.09.2005. godine do isplate. Stavom III izreke odbijen je deo tužbenog zahteva tužioca preko iznosa dosuđenog u stavu II izreke presude i to za pretrpljeni duševni bol zbog umanjenja životne aktivnosti do traženih 365.000,00 dinara, tj. za 135.000,00 dinara, kao neosnovan. Stavom IV izreke obavezana je tužena da tužiocu na ime troškova parničnog postupka plati 66.467,00 dinara.

Rešenjem o ispravci istog suda P. 6911/03 od 12.12.2005. godine stavom I izreke ispravljena je presuda Prvog opštinskog suda u Beogradu P. 6911/03 od 28.09.2005. godine i to tako što u obrazloženju te presude na osmoj strani posle prvog stava, treba da stoji "odluka o zakonskoj zateznoj kamati doneta je shodno članu 277. ZOO". Stavom II izreke navedeno je da u preostalom delu presuda ostaje neizmenjena.

Pobijanom presudom Okružnog suda u Beogradu Gž.br. 1233/06 od 8.02.2006. godine stavom I izreke odbijene su kao neosnovane žalbe tužioca i tužene, pa je potvrđena presuda Prvog opštinskog suda u Beogradu P. br. 6911/03 od 28.09.2005. godine, ispravljena rešenjem tog suda P. br. 6911/03 od 12.12.2005. godine, u stavu I i II izreke. Stavom II izreke delimično je uvažena žalba tužioca, pa je preinačena napred navedena presuda Prvog opštinskog suda u Beogradu sa rešenjem o ispravci, u stavu trećem izreke tako što je obavezana tužena da tužiocu plati na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjenja životne aktivnosti pored dosuđenog iznosa od 230.000,00 dinara iz stava drugog izreke za iznos od još 60.000,00 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom od 28.09.2005. godine do isplate, dok je preko dosuđenog iznosa a do traženog iznosa od 365.000,00 dinara sa pripadajućom kamatom tužbeni zahtev tužioca odbijen kao neosnovan. Stavom III izreke preinačena je odluka o troškovima postupka iz stava IV izreke prvostepene odluke, pa je tužena obavezana da tužiocu na ime troškova parničnog postupka plati 40.167,00 dinara.

Protiv navedene drugostepene presude tužilac je preko punomoćnika (advokata) blagovremeno izjavio dozvoljenu reviziju zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je, na osnovu člana 396. i 403. ZPP ("Sl. gl. RS", br. 125/04) ispitao pobijanu presudu i našao da revizija nije osnovana.

Pobijana drugostepena presuda nije zahvaćena bitnom povredom odredbe člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP, na koju Vrhovni sud u postupku po reviziji pazi po službenoj dužnosti, a na druge bitne povrede revizijom se ne ukazuje.

Nisu osnovani navodi revizije o pogrešnoj primeni materijalnog prava.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužilac je dana 12.08.1995. godine protivpravno lišen slobode od strane MUP-a Republike Srbije u mestu BB Iz tog mesta dalje je sproveden u SUP u GG i pritvoren. Na ratište u mesto VV vojnu jedinicu VP aa sproveden je dana 13.08.1995. godine. Tu je svakodnevno bio izložen psihofizičkoj torturi i protiv svoje volje ostao je do 12.12.1995. godine. Sve vreme boravka u logoru trpeo je strah visokog intenziteta - strah za život, za vreme boravka na ratištu tužilac je trpeo strah visokog intenziteta ukupno dva dana, trpeo je strah srednjeg intenziteta oko mesec dana ukupno i strah niskog intenziteta oko dva i po meseca. Posle povratka sa ratišta tužilac je oboleo od posttraumatskog stresnog poremećaja. Radi se o psihičkoj bolesti

nastaloj kao posledica torture u logoru i straha pretrpljenog tokom ratnih dejstava. Zbog posttraumatskog stresnog poremećaja kod njega postoji umanjeno opšteživotne aktivnosti od 29% koje se ogleda u tome da zbog depresivne anhedonije tužilac ne oseća zadovoljstvo u hranjenju, ne odmara ga spavanje, progone ga prisilna sećanja na logor, oslabljene je pažnje zbog čega je za svaku aktivnost bila ona fizička ili intelektualna potreban dodatan napor, snižene je socijalne aktivnosti zbog ponašanja izbegavanja u kontaktu da se ne bi sećao na logorske dane i bolje se oseća kada je sam i neaktivan i za svaku radnu i rekreativnu aktivnost mu je potreban dodatan napor volje koja je zbog bolesti kod njega oslabljena. Tužilac je definitivno u maju 2003. godine saznao da kod njega postoji ovaj psihički poremećaj. I danas se nalazi pod terapijom koja ovo stanje ublažava.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja pravilno su nižestepeni sudovi delimično usvojili tužbeni zahtev tužioca.

U konkretnom slučaju reč je o odgovornosti za drugoga a u smislu odredbe člana 172. ZOO, pa se rokovi zastarelosti računaju prema odredbi člana 376. ZOO. Stoga su pravilno nižestepeni sudovi našli da je deo tužbenog zahteva tužioca koji se odnosi na naknadu štete za pretrpljeni duševni bol zbog povrede slobode i prava ličnosti zbog protivpravnog lišenja slobode i za pretrpljeni strah, zastarelo. Tužilac se na teritoriju Republike Srbije vratio 12.12.1995. godine kada je nad njim prestala fizička i psihička tortura i kada je napred navedena šteta nastala u punom obimu. Tužilac je strah prestao da trpi po povratku sa ratišta, a kako to proizilazi iz nalaza i mišljenja sudskog veštaka na koji stranke nisu imale primedbi. Kako je tužba u ovoj pravnoj stvari podneta sudu 18.08.2003. godine, pravilno su nižestepeni sudovi našli da je u odnosu na potraživanje naknade štete za pretrpljene duševne bolove zbog povrede slobode i prava ličnosti i za pretrpljeni strah, tužiočevo potraživanje zastarelo. Ovo zato što su protekli subjektivni i objektivni rokovi propisani odredbom člana 376. stav 1. i 2. ZOO. Pravilno su nižestepeni sudovi zaključili da zahtev za naknadu nematerijalne štete zbog pretrpljenog duševnog bola zbog umanjnja životne aktivnosti nije zastareo s obzirom da je tužilac definitivno saznao u maju mesecu 2003. godine za trajno umanjnje životne aktivnosti od kada je počeo da teče rok zastarelosti potraživanja za ovaj vid nematerijalne štete.

Pravilno je drugostepeni sud odlučio o visini naknade nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog umanjnja životne aktivnosti i odredio pravičnu novčanu naknadu za taj vid nematerijalne štete u ukupnom iznosu od 290.000,00 dinara tj. preinačio prvostepenu presudu tako što je pored dosuđenog iznosa prvostepenom presudom od 230.000,00 dinara dosudio još iznos od 60.000,00 dinara, tj. ukupno 290.000,00 dinara. Na taj način je, obzirom na sve okolnosti slučaja, pravilno primenjena odredba člana 200. ZOO.

Nisu osnovani navodi revizije u pogledu zastarelosti potraživanja za naknadu nematerijalne štete za pretrpljeni duševni bol zbog povrede slobode i prava ličnosti i za pretrpljeni strah. I Vrhovni sud nalazi da nema mesta primeni odredbe člana 377. ZOO s obzirom da se rokovi koji su određeni tim članom računaju samo u odnosu na štetnika koji za štetu odgovara po osnovu krivice. U ovom slučaju radi se o odgovornosti za drugoga (član 172. ZOO), zbog čega se rokovi zastarelosti računaju prema odredbama člana 376. ZOO.

U provedenom postupku razgraničeno je pitanje vida nematerijalne štete umanjnja životne aktivnosti prouzrokovane posttraumatskim stresnim poremećajem i straha i momenta kada je tužilac za ove vidove nematerijalne štete saznao, pa su suprotni navodi revizije neosnovani. Naime, rok zastarelosti za naknadu štete za pretrpljeni strah počinje da teče od trenutka kada je strah prestao, nezavisno od toga što je proizveo trajne posledice, kao što je posleratni stresni sindrom, jer one ulaze u domen umanjnja životne aktivnosti, pa se i rok zastarelosti za naknadu štete računa od trenutka kada je to umanjnje dobilo oblik konačnog stanja.

Sa izloženog, Vrhovni sud je na osnovu člana 405. ZPP odlučio kao u izreci presude.

Predsednik veća-sudija

Dragiša Slijepčević, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

dc